

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Det kræver stor opmærksomhed at bruge jordbearbejdning som målrettet ukrudtsbekæmpelse - f.eks. ploven i de pløjefri systemer - eller pløjefri i de pløjede systemer. Men i kombination med sædskiftet kan det faktisk give en god bekæmpelse af græsukruddet. Arkivfoto.

Eksperten

Carsten Fabricius
Landskonsulent i Seges
cars@seges.dk

Vores store udfordringer med græsukrudd kræver sædskifteændringer med større andel af vårsæd. Derudover skal der inddrages mange IPM tiltag - som udsat såtidspunkt, konkurrencestærke sorter etc. Jordbearbejdning har også en stor betydning og pløjning anbefales ofte. Men kan strategisk brug af pløjefri dyrkning være en vej ud af problemerne?

Placering af frøpuljen

Aarhus Universitet har i 'Viden-

syntesen om Conservation Agriculture (CA)' vist fordelingen af græsukrudsfrø i jorden ved henhv. pløjning, harvning og direkte såning (CA).

Forsøgene har været drevet med pløjefri dyrkning i 11 år og understøtter kendt viden.

Pløjning fordeler frøpuljen af græsukrudd, men det enkelte års pløjning placerer de fleste frø i 10-20 cm. Ved CA-dyrkning placeres græsukrudsfrø på jordoverfladen, da der ikke sker en opblanding i jorden. Mens pløjefri systemer med harvning blander frøene op i harvedybden.

Betydning for opformering

Nedpløjning af græsukruds-

frø betyder, at mange frø vil miste deres evne til at spire efter placering på furebunden. Derfor er pløjning et vigtigt element i bekæmpelse af græsukrudd. Opblanding i hele pløjelaget kan derimod give udfordringer med fremspiring i flere år.

Mange græsukrudsfrø taber deres spireevne, når de ligger på jordoverfladen. De udsættes for sollys, svampeangreb eller ædes af dyr. Det har vi i de senere år udnyttet ved at lade stub ligge uberørt fra høst til såning.

Dette princip udnyttes også i CA systemet - men sker der først et stort frøspild, har man problemer. I pløjefri systemer med harvning giver opblanding i hele harvedybden risiko for stor fremspiring af græsukrudd, hvis først græsukruddet får fat.

Brug strategisk jordbearbejdning målrettet

I arealer med pløjefri dyrkning kan en enkelt målrettet og veludført pløjning placere

græsukruddet på furebunden, og der kan efterfølgende dyrkes pløjefri igen - hvis det vel at mærke er mere end 4-5 år siden, der sidst har været pløjet. Det er dog vigtigt at huske sit sædskifte for at hindre ny opformering af græsukrudd.

I pløjede systemer kan pløjefri dyrkning også anvendes strategisk. I inficerede marker med græsukrudd kan sædskiftet udnyttes sammen med jordbearbejdning for at hindre opformering. Der kan for eksempel pløjes grundigt forud for vårsæd - hvorefter de næste to-tre års vårsæd etableres pløjefri med mindst mulig bearbejdning og målrettet glyphosat - for slutteligt at afslutte med vinterraps. Herefter kan der pløjes igen, så man udnytter pløjningens effekt forud for vintersæd.

Seges vil i det kommende år have stor fokus på sædskifte, da udfordringer med græsukrudd, klimatilpasning og økonomi er vigtige indsatsområder.

Udnyt sædskifte og jordbearbejdning til at undgå opformering af græsukrudd

- **I pløjede systemer:** Brug pløjefri dyrkning strategisk, f.eks. ved at pløje før vårsæd - derpå etableres de næste 2-3 års vårsæd pløjefri (mindst mulig bearbejdning) med målrettet glyphosat - og til sidst vinterraps. Herefter kan der pløjes igen for vintersæd.
- **I pløjefri systemer:** Brug pløjning strategisk, f.eks. kan en enkelt målrettet pløjning placere græsukruddet på furebunden, og der kan efterfølgende dyrkes pløjefri igen.